

A dokumentum deklarálja, kinyilatkoztatja a bevezetésben, hogy a kormány a civil szektort partnerének tekinti.

Ezután azonban azt mondja, hogy:

„Megadja a segítséget ahhoz, hogy a szektor, szolgáltatást végző szervezetei hatékonyan részt tudjanak venni a közfeladatok ellátásába.”

Álláspontunk szerint a partneri viszony azonban nem merülhet ki a „segítség megadásában”, hiszen ilyen formán az állam mintegy gesztust gyakorolva, atyáskodva lehetővé teszi a civil szektor működését. Nem egyszerű segítségre van szükség, hanem hatékony közös munkavégzésre.

A valódi partnerség szélesebb körű kell, hogy legyen: erőforrás megosztást (elsősorban anyagi és információ) és ezek széleskörű hozzáférését, döntésekhez szükséges konszenzust, szakmai javaslatok figyelembe vételét a döntési előkészítésbe, ellenőrzésbe és a végrehajtás ellenőrzésében való aktív közreműködést, egymás kölcsönös tiszteletben tartását, stb.- jelenti.

A partnerség kölcsönösséget fejez ki, hiszen míg az állam rendelkezik a szükséges anyagi, infrastrukturális, intézményi, törvényhozási és ellenőrzési stb. feltételekkel és eszközökkel, addig a civil szektor rendelkezik széles és sokszínű társadalmi elismertséggel, szakemberekkel, szakértelemmel, olyan technikákkal, stratégiákkal, eszközrendszerrel, amellyel a kormány nem. Ezek az erőforrások a partnerségben kölcsönösen kiegészítik egymást.

A mondat folytatása mindjárt le is szűkíti a civil szervezetek közül az együttműködésre kiválasztottak körét, hiszen már csak a közfeladatok ellátásában közreműködő és csakis a szolgáltatást végző szervezeteket említi.

Ezzel mintegy kizárja partnerségből azt a több tucat tevékenységet végző szervezetet, amelyek egyébként számos formában hasznára vannak a társadalomnak.

Foglalkoztatást segítő tevékenységek, állatvédelem, környezetvédelem, természetvédelem, egészségvédelem, környezeti nevelés, területfejlesztés, stb.

A további kifejtésben, a kormányzati kapcsolatok fejlesztésének pillérei között már nyíltan megjelöl a dokumentum egy szűk célcsoportot, amely egyébként széles társadalmi igényt fed le, de közel sem reprezentálja a szektor egészét.

Meglehetősen célszerű a kormány szempontjából a három pillérben megtestesülő tulajdonképpen egyetlen tevékenység, a szociális terület és érdekképviselő kiválasztása. Ez a munka a lakosság előtt nyíltan történik, látványos, jól dokumentált, a sajtó naponta előtérbe helyezi, eredménye egzakt módon nem mérhető, folyamatosság van benne és az átvállalása igen komoly terhet vesz le az önkormányzatok válláról. Az sem jelentéktelen szempont, hogy a forrásigénye is kedvezően alakul, hiszen a karitatív tevékenység finanszírozását végző civil szervezetek és egyházak (utóbbiak szinte kizárólag) külföldi támogatásból végzik adománygyűjtő és osztó tevékenységeiket. Így tehát kevés befektetéssel javíthatja a mindenkori kormány, az állam megítélését. Hiszen egy olyan közhelyszerű mondás ez ügyben is van, hogy az állam egyik fokmérője az, ahogyan a szegényekről, elesettekről gondoskodik.

Kívánatos tehát, hogy ezt a három pillért, ami gyakorlatilag egyazon tevékenységnek a megosztása, lényegesen nagyobb ágazati területet lefedő körre terjessze ki a kormány.

Hiszen a foglalkoztatási célú, területfejlesztési, vidékfejlesztési, természet- és környezetvédelmi, oktatási, és még sok más tevékenység éppen úgy alkalmas és igényt tart a kormányzati partnerségre, mint az egy szociális ágazat.

Annál is inkább, mivel már jelenleg is az összes állami feladat átvállalásból ez a legnagyobb arányú tevékenység. Teret és helyet kell adni a szektor egyéb ágazatai számára is, hiszen a

bevezető éppen azt hangsúlyozza, hogy a kormány nagyszerűen felismerte, hogy „az erős civil társadalom a demokratikus társadalomszerveződés alapja és fokmérője”.

Nem csak a három pillérben kiemelt szociális területen tevékenykedő szervezetek, hanem valamennyi!

Ez a mondat is így kezdődik egyébként, hogy „a civil szféra tagoltságát, sokszínűségét elismerve”, de második része ennek ellentmondva máris a szűkítéssel folytatódik, amikor felsorolja a szociális területet három formában.

Az ez után következő kiemelt intézkedések közül kettőt kellene kicserélni:

A 3) egy közhelyszerű mondat, ami nem jelent semmit, hiszen egyetlen konkrétumot sem jelöl meg azon eszközök, vagy területek közül, amivel vagy ahol a hatékony működést elősegíti.

Az 5) ismét van egy „elősegítés” mindennemű konkrét eszköz vagy terület megjelölése nélkül.

Részt kíván vállalni: helyette részt vállal.

Elősegítése: mindenhol konkrét célt, eszközt, területet és tevékenységet helyettesíthető töltelékszó. Ha benne marad, egy csomó elkenhető, mindenféle konkrétumot nélkülöző, sem elkötelezettséget, sem pedig számon kérhetőséget, egyértelmű kijelentést vagy elvárást meg nem fogalmazó puffer szöveg marad.

Ezek a kifejezések teszik „gumi” stratégiává a szöveget, hiszen fellazítják azt.

2.1. „Továbbra is biztosítani szükséges”: Ezt tudjuk. Csak azt nem, hogy kinek kell biztosítani, vagy ki vállalja, vagy kinek a feladata. Helyette javasolt: A kormány továbbra is biztosítja, hogy...

„... szerint szükséges eljárni”. Igen. Olyan általánosság, ami bármire érvényes, de nem jelent semmi konkrétumot. Helyette ajánlott: a nyitott jogalkotás elvei szerint jár el a kormány, és lehetőséget biztosít a törvényes keretek között a civil szervezetek számára a jogalkotásban való részvételre.

„biztosítani kell”: Ez általánosságban így van. Itt azonban semmit sem jelent, mert nem jelöli meg azt, hogy ki is vállalja, vagy ki is köteles valójában biztosítani.

„meg kell kezdeni”: Kinek kell megkezdeni?

„Arra kell irányulnia”: A kormány garantálja, hogy

„elő kell segíteni”

„biztosítani kell”

„segíteni kívánja”: Kívánhatunk akármit, ha nem teszünk érte semmit!

1-2 helyen a kormány vállalása viszont egyértelműen le van írva, és ez már megfelelő komolyságot ad helyenként a szövegnek.

Tóth Miklós

Felső-Tisza Alapítvány - Nyíregyháza